

DINAS A SIR CAERDYDD
CITY AND COUNTY OF CARDIFF

GWYS Y CYNGOR

DYDD IAU, 20 GORFFENAF 2023

COUNCIL SUMMONS

THURSDAY, 20 JULY 2023,

Fe'ch gwysir I fynychu cyfarfod **CYNGOR SIR DINAS A SIR CAERDYDD**, a gynhelir yn Siambr y Cyngor - Neuadd y Ddinas, Parc Cathays, Caerdydd on Dydd Iau, 20 Gorffennaf 2023 at 4.30 pm I drafod y materion a nodir yn yr agenda atodedig.

Davina Fiore
Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gwasanaethau
Cyfreithiol

Neuadd y Sir
Caerdydd
CF10 4UW

Dydd Gwener, 14 Gorffennaf
2023

Hyrwyddo cydraddoldeb a pharch at eraill Gwrthrychedd a priodoldeb Anhunaoldeb a stiwardiaeth
Uniondeb Dyletswydd i gynnal y gyfraith Atebolrwydd a bod yn agored

GWE-DARLLEDU

Caiff y cyfarfod hwn ei ffilmio i'w ddarllledu'n fyw a/neu yn olynol trwy wefan y Cyngor. Caiff yr holl gyfarfod ei ffilmio, heblaw am eitemau eithriedig neu gyfrinachol, a bydd y ffilm ar gael ar y wefan am 12 mis. Cedwir copi o'r recordiad yn unol â pholisi cadw data'r Cyngor.

Gall aelodau'r wasg a'r cyhoedd hefyd ffilmio neu recordio'r cyfarfod hwn

Os ydych yn ymddangos gerbron y pwyllgor ystyrir eich bod wedi cydsynio i gael eich ffilmio. Trwy fynd i mewn i gorff y Siambr neu'r ystafell gyfarfod rydych hefyd yn cydsynio i gael eich ffilmio ac i ddefnydd posibl o'r delweddau a'r recordiadau sain hynny ar gyfer gwe-ddarllledu, gwybodaeth gyhoeddus, sylw i'r wasg a/neu ddibenion hyfforddi.

Os oes gennych gwestiynau ynghylch gwe-ddarllledu cyfarfodydd, cysylltwch â'r Gwasanaethau Democrataidd ar 02920 872020 neu e-bost [Gwasanethau Democrataidd](#)

<i>Eitem</i>		<i>Tua Amser</i>	<i>Max Amser</i>
1	Ymddiheuriadau am Absenoldeb <i>Derbyn ymddiheuriadau am absenoldeb.</i>	4.30 pm	
2	Datgan Buddiannau <i>Derbyn datganiadau buddiannau (i'w gwneud yn unol â'r Cod Ymddygiad Aelodau)</i>		
3	Cofnodion (Tudalennau 9 - 32) <i>Cymeradwyo cofnodion y cyfarfod a gynhaliwyd ar 29 Mehefin 2023 fel gwir gofnod.</i>		
4	Cwestiynau gan y Cyhoedd <i>Clywed y cwestiynau a gyflwynwyd gan Aelodau'r Cyhoedd o flaen llaw.</i>	4.30 pm	10 mins
5	Deisebau <i>Derbyn deisebau gan Aelodau Etholedig i'r Cyngor.</i>	4.40 pm	
6	Cyhoeddiadau'r Arglwydd Faer <i>Clywed cyhoeddiadau'r Arglwydd Faer gan gynnwys Cydnabyddiaethau a Gwobrau.</i>	4.40 pm	5 mins
7	Adroddiad Lles Blynyddol 2022/2023 (Tudalennau 33 - 144) <i>Adroddiad y Cyfarwyddwr Corfforaethol Pobl a Chymunedau</i>	4.45 pm	15 mins
8	Cyllideb 2024/25 a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig: Adroddiad Diweddarau (Tudalennau 145 - 216) <i>Adroddiad Cyfarwyddwr Corfforaethol Adnoddau.</i>	5.00 pm	15 mins
9	Cyd-bwyllgor Corfforaethol De-ddwyrain Cymru - Is-bwyllgor Safonau <i>Adroddiad y Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol a'r Swyddog Monitro</i>	5.15 pm	15 mins
10	Datganiadau'r Cabinet (Tudalennau 217 - 252) <i>Derbyn datganiadau gan yr Arweinydd ac Aelodau'r Cabinet</i>	5.30 pm	45 mins
Toriad - 18.15			
11	Hysbysiad o Gynnig - 1 Cynigiwyd gan: y Cynghorydd Jamie Green Eiliwyd gan: y Cynghorydd Sara Robinson <i>Mae'r Cyngor hwn yn nodi bod tua 1 o bob 7 o bobl yn y DU yn niwroamrywiol, sy'n golygu eu bod yn profi'r byd yn</i>	6.30 pm	30 mins

fwy unigryw nag eraill. Mae niwroamrywiaeth yn gysylltiedig ag ystod o gyflyrau a nodweddion gan gynnwys, ond heb fod yn gyfyngedig i Anhwylder Diffyg Canolbwyntio a Gorfywiogrwydd, Cyflyrau ar y Sbectrwm Awtistig, Dyslecsia, Anhwylder Iaith Datblygiadol, Dyspracsia a Dyscalcwlia.

Mae pobl sydd â nodweddion a chyflyrau niwroamrywiol yn wynebu amrywiaeth o heriau ar draws ein cymdeithas, gan gynnwys dod o hyd i gyflogaeth, tebygolrwydd uwch o ddiagnosau iechyd meddwl, a thrafferthion cael mynediad at wasanaethau cyhoeddus. Fodd bynnag, mae niwroamrywiaeth yn dod â llawer o gryfderau a phatrymau meddwl unigryw sydd o fudd i'n cymunedau a'n gweithleoedd.

Mae'r Cyngor hwn yn nodi ymhellach yr enghreifftiau o sut mae awdurdodau lleol eraill yn gweithio i ddod yn fwy niwroamrywiol gyfeillgar. Mae hyn yn cynnwys Strategaeth Awtistiaeth Manceinion Fwyaf a menter 'Every Voice Counts' Cyngor Caerlŷr.

Mae'r Cyngor hwn yn credu bod rhaid i ni gael gwared ar y rhwystrau sy'n atal y rhai sydd â nodweddion a chyflyrau niwroamrywiol rhag cymryd rhan mewn cymdeithas ac i weithio ar draws ein dinas i wneud Caerdydd yn fwy cyfeillgar i niwroamrywiaeth.

O'r herwydd, mae'r Cyngor hwn yn penderfynu:

- Gofyn i'r Cabinet lunio strategaeth niwroamrywiaeth sy'n sicrhau bod ein gwasanaethau'n nodi ac yn diwallu anghenion y rhai sydd â niwroamrywiaeth ac i wneud hyn o fewn y 12 mis nesaf. Dylai hyn gynnwys ceisio darparu hyfforddiant ar niwroamrywiaeth yn fewnol ar gyfer gweithwyr a phartneriaid rhanddeiliaid, fel llywodraethwyr ysgol, yn ogystal â phawb sy'n ymwneud â darparu gwasanaethau cyhoeddus i bobl Caerdydd drwy'r Cyngor fel y gallant nodi a diwallu anghenion pobl â niwroamrywiaeth.*
- Hyrwyddo derbyniad a dealltwriaeth o niwroamrywiaeth ledled Caerdydd. Er enghraifft, drwy ddathlu ymgyrchoedd codi ymwybyddiaeth fel Wythnos Dathlu Niwroamrywiaeth, Wythnos Derbyn Awtistiaeth y Byd, Mis Ymwybyddiaeth ADCG ac Wythnos Ymwybyddiaeth Dyspracsia.*
- Ymchwilio i ddarparu hyfforddiant i'r holl gynghorwyr ar niwroamrywiaeth i gynorthwyo yn eu gwaith achos wrth gydnabod effaith gynyddol cyflyrau niwroamrywiol ar y materion y maent yn ymdrin â hwy ar ran etholwyr.*

	<ul style="list-style-type: none"> • Sicrhau bod niwroamrywiaeth yn cael ei ystyried o fewn nodau a strategaeth lles y Cyngor i adeiladu Caerdydd Cryfach, Tecach, Gwyrddach erbyn yr adeg y bydd y cynllun corfforaethol nesaf yn cael ei gyhoeddi. • Annog y rhai sy'n niwroamrywiol i gymryd rhan mewn bywyd cyhoeddus, fel rhedeg i fod yn gynghorydd a dod yn llywodraethwr ysgol. • Adolygu a gweithredu addasiadau rhesymol ar gyfer ein haelodau etholedig, er mwyn sicrhau bod rôl y Cynghorydd yn hygyrch i bobl â nodweddion a chyflyrau niwroamrywiol ac y gellir defnyddio sgiliau a thalentau pawb er budd dinasyddion Caerdydd. 		
12	<p>Hysbysiad o Gynnig - 2</p> <p>Cynigiwyd gan: y Cynghorydd Emma Reid-Jones Eiliwyd gan: y Cynghorydd Oliver Owen</p> <p><i>Noda'r Cyngor y canlynol:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mae Cynllun Brys ar gyfer y Sector Bysiau Llywodraeth Cymru, a gyflwynwyd i bontio'r bwlch rhwng incwm a gwariant gweithredwyr bysiau, i fod i ddod i ben ar 24 Gorffennaf 2023. 2. Nid yw cyfran Caerdydd o'r £46m o gyllid i helpu gwasanaethau bysiau am weddill y flwyddyn ariannol hon yn ddigonol i gynnal gwasanaethau presennol ar draws y ddinas, yn enwedig y gwasanaethau hynny y mae mawr eu hangen yn y maestrefi. 3. Mae gwasanaethau bysiau ledled Caerdydd eisoes yn cael eu torri gyda llawer o rai eraill yn cael eu hadolygu ar hyn o bryd. 4. Derbyniodd Bws Caerdydd, sy'n eiddo i Gyngor Caerdydd, £5.6m o'r Cynllun Brys ar gyfer y Sector Bysiau a £1.6m o'r Grant Cymorth Gwasanaeth Bysiau yn 2021/22 (y cyfrifon cyhoeddedig diweddaraf) <p><i>Mae'r Cyngor yn credu:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Mae gwasanaethau bysiau rheolaidd a dibynadwy yn nodwedd allweddol o brifddinas ac maent yn hanfodol i leihau'r defnydd o geir, allyriadau carbon a thagfeydd ffyrdd a byddant yn helpu canol y ddinas i ffynnu. 2. Dylid blaenoriaethu gwasanaethau bysiau dros ddulliau teithio llesol eraill. Ar wahân i drenau sydd y tu hwnt i'n rheolaeth, bysiau yw'r unig ddull trafnidiaeth hygyrch, fforddiadwy a diogel, sydd ar gael i HOLL drigolion Caerdydd. 	7.00 pm	30 mins

	<p>3. <i>Byddai cael gwared ar wasanaethau bysiau yn y maestrefi yn arwain at gymunedau, yn enwedig pobl hŷn, yn cael eu hynysu oddi wrth wasanaethau hanfodol.</i></p> <p><i>Rydym yn galw ar y Cabinet i:</i></p> <ol style="list-style-type: none"> <i>O ystyried cyfyngiadau adnoddau, sicrhau bod blaenoriaeth yn cael ei rhoi i wasanaethau bysiau fel yr unig ddull trafndiaeth cost isel, hygyrch o amgylch ein Dinas.</i> <i>Adolygu rôl lonydd beicio mewn tagfeydd ffyrdd cynyddol ac ymgynghori â chwmnïau bysiau yng Nghaerdydd ynghylch effaith lonydd beicio newydd arfaethedig ar wasanaethau bysiau.</i> <i>Lobïo Llywodraeth Cymru i gynnal a gwella'r lefelau presennol o gyllid bysiau nes bod model masnachfreinio i'w ddeddfu ar waith.</i> <i>Atal yr holl waith ar gynigion ar gyfer codi tâl defnyddwyr ffyrdd / tagfeydd a chanolbwyntio ymdrechion ar greu gwasanaethau trafndiaeth hyfyw, cynhwysol, effeithlon ac effeithiol i bobl Caerdydd ac i achub canol y ddinas sy'n cael trafferthion. Rhaid iddynt fod yn hygyrch, yn fforddiadwy ac yn ddiogel i'w holl ddinasyddion, ac yn cefnogi strategaeth Dinas 15 munud y Cyngor.</i> <i>Cynnwys cyllid a gallu gweithredol Bws Caerdydd yn ei asesiadau effaith polisi.</i> 		
13	<p>Cwestiynau ar Lafar <i>Clywed cwestiynau ar lafar i'r Arweinydd, Aelodau'r Cabinet; Cadeiryddion Pwyllgor a/neu Aelodau enwebedig o'r Awdurdod Tân.</i></p>	7.30 pm	80 mins
14	<p>Materion Brys</p>	8.50 pm	
Materion Cyngor nas Gwrthwynebir			
15	<p>Aelodaeth y Pwyllgor (Tudalennau 253 - 254) <i>Adroddiad y Cyfarwyddwr Llywodraethu a Gwasanaethau Cyfreithiol a'r Swyddog Monitro</i></p>	8.50 pm	5 mins
16	<p>Cwestiynau Ysgrifenedig <i>Yn unol â Rheolau Gweithdrefn y Cyngor, Rheol 17(f), caiff Cwestiynau Ysgrifenedig eu hystyried a'r ymateb ei gynnwys fel cofnod yng nghofnodion y cyfarfod.</i></p>		